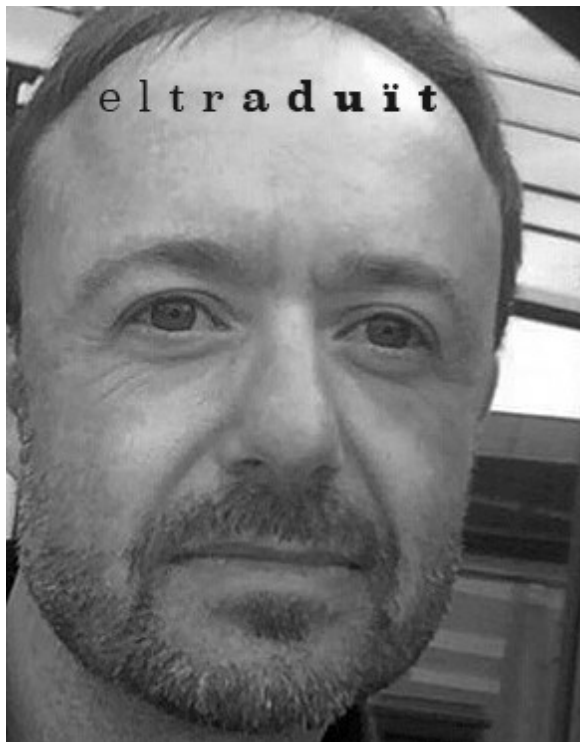

Xavier Farré

24 Octubre 2017

Xavier Farré (1971) poeta i traductor. Ha publicat cinc llibres de poemes i ha traduït més de vint obres del polonès i l'eslovè al català i al castellà. Sen pot consultar una llista d'obres al seu blog.

Mikołaj Grynberg és psicòleg de formació, des de fa vint anys es dedica a la fotografia, va iniciar una sèrie de projectes propis en què a través de la fotografia i del text uneix les històries particulars de les persones amb la gran història dels esdeveniments, en especial atenció als supervivents del camp d'extermini d'Auschwitz-Birkenau i a les relacions judeopoloneses. Ha publicat els llibres següents: *Auschwitz. Co ja tu robie?* ('Auschwitz, què faig jo aquí?', 2010), *Ocaleni z XX wieku. Po nas nikt już nie opowie, najwyżej ktoś przeczyta* ('Salvats del segle XX. Després de nosaltres ja ningú no ho explicarà, com a molt algú ho llegirà', 2012), *Oskarżam Auschwitz. Opowieści rodzinne* ('Acuso Auschwitz. Relats familiars', 2014), i aquest darrer *Rejwach* ('Xivarri', 2017), publicat fa uns mesos, i del qual

extraiem aquesta narració.

Cadira

Els jueus volien endur-se la nostra cadira. Una cadira com una altra, ni tan sols era gaire còmoda, però no la donem així com així.

Fa uns anys l'avi em va mostrar que al revers del seient hi havia mig esborrat un segell de «Germany». Quan va tornar a posar a lloc la cadira, em va picar l'ullet. No va dir res, però s'havia establert un fil de complicitat. Vaig pensar que segurament era una cadira que havíem conquerit. L'avi està ben fornit, per tant, qui ho sap, podia haver pres perfectament aquella cadira als alemanys. I potser era per això que ningú no s'hi asseia. Era a la cuina entre l'armariet i la finestra i, com que l'ampit sobresortia, se't treien les ganes de seure-hi. Feia la funció de base per deixar-hi les compres que fèiem. Era negra i lletja, no feia joc amb els altres mobles. Si la memòria no em falla, mai no va tenir l'honor que l'acostéssim a la taula del menjador.

Seguiria estant allí tranquil·la si no hagués estat per una carta que li va arribar, a l'avi, de Haifa. El carter l'havia donada a l'àvia i ella la va deixar damunt la calaixera de l'entrada. L'avi va tornar a casa, va mirar la carta per tots cantons i la va tornar a deixar. Durant la primera setmana, l'àvia es fumia que potser alguna jove jueva s'havia enamorat d'ell. L'avi era inflexible. No feia cap comentari, no obria la carta.

Calculo que aquella carta va estar sense obrir més d'un mes. Jo no preguntava, em vaig passar tot el temps sense dir res. La mama anava marejant l'avi perquè l'obris, però ell no deia res, només em picava l'ullet a mi. Jo també li picava l'ullet, encara que no tenia ni idea de què anava tot plegat.

Al final, la mama ja no va poder aguantar més i ella mateixa va obrir la carta d'Israel. Per a la nostra sorpresa, estava escrita en polonès.

Estimats senyors,

Us escrivim perquè finalment, després de molts anys, hem pogut trobar la vostra adreça. Som els nets de Menachem, descansant en pau, que amb les seves dues germanes va trobar aixopluc a casa vostra els anys 1942-1945. A les seves germanes, les van matar dos dies després d'haver deixat casa vostra, cosa que segurament no deuen saber. El nostre avi ens ha parlat molt de vosaltres. Des que va abandonar Polònia, a principis de 1946, no hi ha tornat mai. Entenem que el que va passar durant la Xoà no li va permetre tornar, però a nosaltres ens faria molta il·lusió poder conèixer-vos.

Si no hagués estat per vosaltres, nosaltres no hi seríem!

Trobem-nos!

Si voleu venir, nosaltres ens fem càrrec de totes les despeses. Escriviu-nos tan sols quants bitllets, per a quan i a quins noms els hem de comprar.

Us esperem, estimats amics polonesos.

La família de Menachem

L'avi va escoltar, va fer un gest amb la mà com dient deixem-ho estar i se'n va anar al pati. A totes les preguntes que li fèiem contestava: «És una antiga història».

Ni ell ni ningú de la nostra família va anar a Israel.

Els d'Israel van venir a visitar-nos a nosaltres. Un dia els vam veure vora la tanca. Ja es veia de lluny que eren forasters. El fill de Menachem i la seva dona amb una filla i un fill adolescents que estaven davant de casa nostra.

L'àvia els va oferir pa de pessic i te. No s'entenien del tot bé, perquè tan sols el pare d'ells parlava una mica de polonès. Va dir que sabia perfectament on s'amagaven el seu pare i les tietes, però que havia de sortir de casa per veure aquell lloc. El seu pare li havia explicat moltes vegades com anava fins allí a les palpentas.

Vam sortir de casa i va començar a comptar. Set passes des del llindar, i després a l'esquerra, fins a la porta de la cuina. Després, quatre passes més, giravoltar cap a la dreta i quatre passes més. S'havia d'ajupir i entrar al forat que menava al soterrani. Tot encaixava, la trampa era al seu lloc. El pare aquell d'Israel va mirar inquisitiu a l'avi, i l'avi va fer que sí amb el cap. Tota la família va baixar al soterrani i van tancar la trampa. Es va fer el silenci. Al cap d'una estona l'avi es va inclinar i d'una estrebada va obrir la trampa. Van sortir en silenci, esfereïts.

Aquell pare d'Israel va mirar per la cuina i va fixar la mirada en la cadira alemanya. «Aquesta és la cadira on seia el meu pare cada nit i observava si hi havia algun estrany que vingués?» I l'avi li va contestar: «Aquesta és la cadira que jo posava damunt de la trampa quan venien els veïns. Hi seia fins

que tancaven el portell. M'hi asseia i pregava perquè se n'anessin».

Els d'Israel es volien endur la cadira del seu avi com a record, però no els la podíem donar perquè era la cadira del nostre avi. Ens van proposar de comprar-la, però l'avi no va ni encetar aquest tema.

Quan se'n van anar, l'avi es va endur la cadira a la llenyera, la va anar partint i va dir: «Jo ja me n'he cansat de veure-la, i a ells també els serà més fàcil viure sense».

Anuncis

Categoria : El traduït

Etiquetes : Mikołaj Grynberg, Xavier Farré

[Crea un lloc web gratuït o un blog a Wordpress.com.](#)